

[J. S. Foget.]

ikke at være særlig overbegavet for at forudse, hvorledes det vil gaa det Land, der likviderer sit Hovederhverv. En helt anden Sag er, at Situationen i Virkeligheden er den, at Landbruget udmærket kunde komme af med sine Varer til rimelige Priser, men at man undlader dette af Hensyn til vort Lands Neutralitet. Sandheden er den, at naar Landbruget staar i denne Krise, saa er det kun, fordi det tager den økonomiske Konsekvens af vort Lands Neutralitet. Jeg siger ikke, at dette er forkert, men jeg siger, at det er uretfærdigt og utaknemmeligt af kortsynede Medborgere, naar man saa haaner Erhvervet for, at det befinder sig i Vanskeligheder.

Nu siges det, at dette Lovforslag kun er et lille Led i det Arbejde, som maa optages for at skaffe Landbruget Arbejdsro; men hvor er Garantien herfor? Vil den højtærede Minister erklære, at dette er Tilfældet, vil det ærede Medlem Hr. Hauch fastholde det Mandat, der i saa stor Udstrækning blev givet ham af Landbruget, eller er Stridsøksen nu gravet ned og Kortene solgt til Ministeren for dette Forslag? Mange vil sikkert gerne have et Svar herpaa. Endvidere: Er Arbejdsspørgsmaalet inkluderet i dette Forlig? Den ærede socialdemokratiske Ordførers Udtalelse kunde jo forstaas saaledes. Ogsaa det er et Spørgsmaal, som trænger til Besvarelse.

Eet er i alt Fald givet, at vi nu faktisk staar i samme Situation som i 1931—32. En ny Moratorielov vil omgaaende blive nødvendig, hvis ikke vore Kreditforeninger og dermed hele Bankvæsenet herhjemme skal blive udsat for et Krak. Nye Ordninger af langt mere omfattende Karakter end denne vil blive nødvendige, hvis Produktionen skal kunne opretholdes og de nuværende Afsætningsforhold fortsættes. Jeg ved, det er strengt for mange i vort Samfund, jeg ved, der maa ydes Hjælp paa mange andre Omraader, men hvis man ikke i Tide reparerer den Grundpille, der bærer hele Huset, maa det faa katastrofale Virkninger for alle.

Lovforslaget er en ny Almisselov, man kan ikke bortforklare dette. Det erkendes ogsaa af dem, der ikke er interesserede i at bortforklare det. Og Forslaget er tilmed af principiel Karakter. Noget saadant ønsker jeg ikke at medvirke til. Gennem Fastsættelsen af Sterlingkursen 22,40, endog gennem Tilskud, anerkender man denne Kurs som rimelig. Jeg kan ikke anerkende dette, og særlig ikke, naar der som her kun er Tale om en regulær Clearingkurs.

Principielt maa jeg altsaa gaa imod

Lovforslaget. Naar der saa tilmed er Bestemmelser som den i § 3, der bevidst gaar ud paa at splitte Landbruget, og naar man ved, hvor utilstrækkeligt Lovforslaget er som økonomisk Hjælp betragtet, ja, saa advarer dette endnu mere imod at anerkende det. Naar nu Lovforslaget er vedtaget, vil store Dele af den øvrige Befolkning sige: Dér fik Landbruget en ordentlig Portion af vore Penge. At dette er forkert, er der ingen, der oplyser dem om. Skal man endelig bedømme det, der her ydes Landbruget, som Statstilskud, kan man bedst sammenligne det med Tjenestemændenes Tillæg. Vi skal til, saa vidt jeg ved, 72 000 Tjenestemænd yde 36 Mill. Kr., og nu til 206 000 Landmænd 50 Mill. Kr. Disse Tal taler for sig selv, naar man anlægger en ren Understøttelsesbetragtning.

I den Udtalelse, som Mejeriforeningerne fremsatte den 28. Oktober forrige Aar, og som Hr. Overgaard oplæste paa Odense-Mødet, hedder det bl. a.:

„Vi afviser en Tilskudspolitik, der placerer Landbruget som et af den øvrige Befolkning understøttet Erhverv.“

Jeg kan fuldt og helt tilslutte mig denne Opfattelse og maa derfor ogsaa modsætte mig et Lovforslag, der gaar stik imod den.

Ministeren for Landbrug og Fiskeri (Bording): Jeg takker Ordførerne for de fire store Partier for Tilslutningen til Lovforslaget.

Jeg maa give det ærede Medlem Hr. Hauch Ret, naar han begyndte sin Tale med at sige, at det ikke er saaledes, at efter Gennemførelsen af dette Lovforslag er alting godt og vel her i Landet. Nej, naar det liberalistiske England efter Gennemførelsen af en streng Planøkonomi, kan man godt sige, lader Sterlingen falde over 20 pCt. i Løbet af et halvt Aar og betaler den danske Landbrugseksport med en tilsvarende lavere Pris, er det indlysende, at saa kan ikke alting blive godt og vel her i Danmark. Saa bliver det ringere, og Spørgsmaalet er da blot, om vi forstaar at fordele Byrderne som Følge af de forringede Vilkaar saa retfærdigt som overhovedet muligt.

Det ærede Medlem Hr. Hauch sagde dernæst, at Landbruget opnaar ved den her foreslaaede Lov kun at faa det samme, som hvis man havde bevaret en Sterlingkurs paa 22,40, og det er rigtigt. Men der er den store Fordel ved den Ordning, som der nu er Udsigt til at faa gennemført, at paa den ene Side bliver Landbruget ikke udsat for stadig at faa sine Eksportpriser sat ned i samme Forhold, som Sterlingen falder,